

»130. OBLETNICA ROJSTVA PISATELJA LOVRA KUJARJA – PREŽIHOVEGA VORANCA« IN POŠTA 2394 KOTLJE, 10. 8. 2023– PRILOŽNOSTNI FILATELISTIČNI SKLOP

Življenje Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca, slovenskega pisatelja in političnega aktivista, rojenega 10. avgusta 1893 v Podgori pri Kotljah, je opredelila dvojnost (po)javnosti v pisateljstvu in politični ilegalni, ustvarjanju obeh tako v domovini kot emigraciji ter politični aktivizem napram ustvarjalni politiki. Istočasno so ga je zaznamovale tudi materine pripovedi in očetova prepoved vpisa v gimnazijo oziroma izobraževanja. Svojo pot samoizobraževanja je začel kot delavec, nadaljuje kot uradnik in v različnih oblikah izpopolnjuje v političnem soudeleževanju tako v domovini kot v emigraciji (Dunaj, Pariz, Moskva). Kot član prepovedane Komunistične partije Jugoslavije deluje v ilegalni, hkrati pa tudi zelo hitro napreduje po partijski hierarhiji, kar ga že pred 2. svetovno vojno privede do sive eminenca KPJ, Josipa Broza Tita. Leta 1939 se je umaknil iz aktivne politike in se vse do aprila 1941 in ustanovitve OF ukvarjal le z literaturo/pisateljstvom. V Ljubljani do leta 1943 je živel v ilegalni, nato so ga aretirali Italijani, Kasneje ga Nemci zaprejo v koncentracijski taborišči Sachsenhausen in Mauthausen, iz katerih se l. 1945 vrne v Kotlje bolan in po zgolj petih letih umre 18. februarja 1950 v Mariboru. Literarna zgodovina ga zaradi prevladujočih tem kmečkega človeka, proletariata, opisa usode malih ljudi uvršča v obdobje socialnega realizma na Slovenskem (1930 - 1941). Pisal je tako za odrasle kot tudi za mladino. Njegova dela so zajeta v učno snov srednjih šol, kjer obravnavajo novelo Samorastniki in Boj na požiralniku, v osnovni šoli pa so v učno snov zajete Ajdovo strnišče, Potočeni kramoh, Prvo pismo, Solzice in odlomek iz romana Doberdob. Med drugo svetovno vojno je pisal za ljubljanski ilegalni Radio Kričič in kasneje sodeloval pri uredništvu slovenskega zbornika. Mladinska zbirka črtic »Solzice«, pravzaprav transgeneracijski zapis časa pred prvo svetovno vojno, ki jo je spisal pred samim koncem življenja, je kot zbirka, črtica in rastlina ponotranjila, pravzaprav generirala solzice v del slovenske kulture, sestavino etimologije in »zidak« etnologije. Zanj je leta 1949 kot prvopodeljenec prejel Levstikovo nagrado, leta 1950 pa še zvezno in Prešernovo nagrado. Umril je 18. februarja 1950 v Mariboru, pokopan je v Kotljah.

www.kfd.si
www.facebook.com/filateliija

Koroško filatelistično društvo (www.kfd.si) v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem (www.ravne.si), z danim filatelističnim sklopom obeležuje spomin na 130. obletnico rojstva Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Sklop je oblikoval arh. Borut Bončina, ki je kot izhodišče uporabil solzice iz uradne celostne grafične podobe letošnje obletnice ter fotografijo osnutka za Vorančev spomenik, kot ga je l. 1965 v patiniran mavec zastavila akademska kiparka Vlasta Zorko. Osutek kipa hrani Artoteka Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (www.knjiznica-ravne.si), fotografija je delo Toma Jeseničnika.

Filatelističen sklop sestavljajo:

- en priložnostni poštni žig (2394 Kotlje, 10. 8. 2023) in
- ena priložnostna pisemska ovojnica (KFD 270/2023).

Filatelistični sklop zaokrožujeta priložnostni filatelistični razstavi Jožeta Kebra (KFD) na pošti 2390 Ravne na Koroškem in Marjana Merkača (KFD) v prostorih avle KOK Ravne na Koroškem.

Risba solzic povezuje ilustracijo pisemske ovojnice, priložnostnega poštnega žiga in plaketo osebne poštna znamke. Ilustracija PPO prikazuje na levi strani celopostavni Prežihov kip. Kip je vstavljen med pokončen okvir/podboj. Ta okvir bi lahko predstavljal tako njegovo izstopanje napram drugim - t.i. »out-of-the-box« efekt kot tudi njegovo življenjsko dvojnost: politik-književnik, svetovljan-kmet,... V desnem zgornjem delu je vstavljen uradni zelen logo »Prežihov Voranc 130«, ki je sestavljen iz dvovrstičnega napisa in risbe enostebelne razcvetele solzice. Pod ta zapis je vstavljen dvovrstičen kolofon. Oblikovalec je izkoristil iztegnjeno levo roko kipa in mu je v dlan »nastavil« rožo solzico. Motiv napisa in risbe solzice je povzet tudi na priložnostnem poštnem žigu. Le-ta je zastavljen v navidezen vodoraven pravokotnik (13:10), kje je v zgornji in osrednji del leve polovice vstavljena razcvetela solzica. Pod njo je na levi strani vstavljen dvovrstičen zapis datuma uporabe in nazivne pošte. Na desni strani je v drugo četrtino (gledano od spodaj navzgor) dvovrstičen zapis dogodka. Plaketa osebne poštna znamke, vstavljena v redni okvir PS, zelene barve in nominale A, je gozdno zelene barve. V osrednjem delu je po skoraj celotni širini umeščen uradni logotip dogodka, podložen z datumom »1893«. V levem spodnjem vogalu je podpis Lovra Kuharja, v desnem zgornjem vogalu pa Prežihovega Voranca. Za vsakdanje frankiranje se je tematsko smiselno uporabila priložnostna poštna znamka PS (nominale A, oblikovanje Edi Berk, foto Tomo Jeseničnik), izdana l. 2020 v obeležitev 400-letnice jeklarstva v Mežiški dolini.

Borut Bončina, Koroško filatelistično društvo